

BULANA SÖZLEŞMELİ SÜT KEÇİSİ

HAZIRLAYAN ORHAN BULUT VETERİNER HEKİM

Hayvan yetiştiriciliğinin Türkiye ekonomisinde özel bir önemi vardır. Toplam et üretiminin %24.75'i, süt üretiminin %12.35'i, deri üretiminin %63.18'i koyun ve keçiden sağlanır (Kaymakçı ve ark.,2000). Türkiye'de toplam hayvansal üretim değeri içinde küçükbaş hayvanlardan sağlanan üretim değeri yaklaşık %19'dur. Bu durum, Türkiye'de hayvancılığın büyük ölçüde büyükbaş hayvancılığa dayandığını göstermektedir.

Türkiye'de tarımsal işletmelerin yaklaşık %66'sında (2.67 milyon işletme) büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, %29.5'inde (1.2 milyon işletme) küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Tiftik keçisi varlığında %26.9 ile Güneydoğu Tarım Bölgesi ilk sırada yer almaktadır (DİE, 1991). Özellikle kırsal alanda yoksulluğun azaltılmasında ve istihdama katkı, zayıf meraların değerlendirilmesi, düşük üretim maliyeti gibi nedenlerden dolayı küçükbaş hayvan yetiştiriciliği Türkiye açısından önemlidir. Fakat Türkiye'de küçükbaş hayvancılık gerilemektedir. Bunun başlıca nedenleri; kente göç, işletmelerin küçük, dağınık ve örgütsüz olması, ürün pazarlamasının yetersiz olması, koyun ve keçi ırklarının çoğunlukla düşük verimli olması ve uygulanan tarım politikalarıdır.

Ülkemizde keçi yetiştiriciliği, büyük bir çoğunlukla orman içi ve kenarı köylerdeki yoksul insanlarımızca yapılmaktadır. Buna ilaveten, besleme değeri son derece düşmüş olan mera alanlarında da keçi yetiştiriciliği söz konusudur. Ülkemizdeki keçi yetiştiriciliği temelde kıl keçi (kara keçi) yetiştiriciliği olarak yürütülmektedir ve dolayısıyla Türkiye'deki keçi yetiştirme sistemi ve keçi ürünleri de kıl keçi ile karakterizedir.

KEÇİ SÜTÜNÜN ÜSTÜN ÖZELLİKLERİ

Sütün bildiğimiz yararları yanında, keçi sütünün bilimsel araştırma ve gerçeklerle saptanmış güvenilir gözlemlere dayanan üstünlüklerini şöyle sıralayabiliriz:

- 1- Keçi sütünün yağ molekülleri daha ufak ve proteininin oluşturduğu pıhtı daha yumuşak olduğu için sindirimi, inek sütünden daha kolaydır.
- 2- Keçi sütü proteininin kolay hazımı, bebeklerin beslenmeleri, hasta ve sakat kimselerin diyetlerinde pratik ve özel bir yere sahiptir.
- 3- Keçi sütünün kolay hazımı bebeklerde normal olarak zaten zor olan sindirim ve yetişkinlerde de ketozis ve karaciğer hastalıklarında ayrı bir önem taşır.
- 4- Stres-gerginlik, sinirsel nedenlerle hazımsızlık, kabızlık durumlarında da keçi sütünün kolay hazımı ve yüksek B1 ve B2 vitamin içeriği yararlı olmaktadır.
- 5- İlaçların kullanılmasını gerektiren hazım sorunlarında ve peptik ülserlerin tedavisinde keçi sütünün yüksek buffer (tampon) özelliği yarar sağlar.
- 6- Keçi sütünün yüksek fosfat içeriği, ülkemiz gibi yeterince et ve balık tüketemeyen toplumlarda beslenmeye önemli bir katkı sağlar.
- 7- Özellikle bebeklerde sık görülen ve ani ölümlere de neden olabilen inek sütü ve ürünlerine olan alerjik durum keçi sütleri için geçerli değildir. Bu nedenle keçi sütü ve mamulleri bu gibi kişilerin beslenmesinde yardımcı olabilir.

KEÇİ VARLIĞIMIZ VE SÜT ÜRETİMİ (DİE)

Yıllar	Adet	Ton Süt
1990	10.977.000	337.535
1995	9.111.000	277.205
2000	7.201.000	220.211
2003	6.772.000	278.136

SÖZLEŞMELİ YETİŞTİRİCİLİK

Bolana damızlık ağılından elde edilen sağmal keçiler yirmi, yirmibeşer gruplar halinde çevredeki üreticilere bedeli karşılığı verilmektedir. Bakım, besleme, veteriner hekimlikle ilgili tüm destek sağlanıp bu ve benzeri konularla ilgili eğitim toplantıları resmi kurumlarla işbirliği yapılarak düzenlenmektedir. Bu çiftliklerde de sürü seleksiyonuna ve yüksek performanslı oğlak üretimine devam edilmekte; mutlaka kayıt tutturulup buralardan da oğlak üretilip üreticinin kazancı artırılmaktadır. Bu çiftliklere aşım için teke verilmekte veya uygun teknikler kullanılarak suni tohumlama yapılmaktadır. Elde edilen sütler, firmamız tarafından bedeli karşılığı toplanmakta ve Bolana mandirasında keçi süt ve süt mamulleri olarak işlenip piyasaya arz edilmektedir.

Üreticinin elinde bulunan barnaklardan en iyi şekilde yararlanılmakta, mevcut ağıllar ıslah edilip ekonomik olarak kullanılmaktadır. Yeni ağıl projeleri geliştirilip üreticiye verilerek keçiler geniş alanlarda yayılma çıkarılmamaktadır.

Yine elde edilen iyi vasıflı tekeler, çevredeki ve diğer bölgelerde bulunan kıl keçi sürülerine yönlendirilip keçi ırklarının verim özellikleri yükseltilmektedir. Tüm bunlardan arta kalan erkekler ve elden çıkartılacak olan dişiler, keçi etinden şarküteri ürünü yapımında kullanılarak Bolana Oğlak Keçi sucukları üretilmektedir. Yetiştiricilerin elde ettikleri dişi oğlaklar, bedeli karşılığı alınıp yeni yetiştiricilere verilerek her geçen gün yetiştirici sayısı artan bir sistem işlemektedir.

2007 yılı itibarıyla kendi yetiştirme çiftliğimiz dahil 10 sözleşmeli çiftliğimizde damızlık ve keçi sütü üretimimiz devam etmektedir. 2007 yılı içerisinde 100.000 lt keçi sütü işlenmiştir. ■

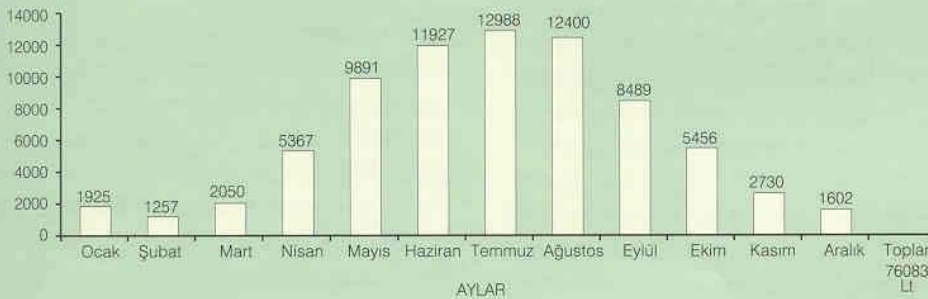
Orhan Bulut
Veteriner Hekim
Bolca Hindi-Bolana
Canlı Üretim Müdürü

- Keçi sütü bileşimi, bebek beslenmesinde sulandırılarak verildiğinde inek sütünden daha fazla olarak anne sütüne benzer yapıdadır.
- Keçi sütünün düzenli olarak tüketilmesi, egzama, astım, sindirim rahatsızlıkları, varisle ilgili bazı rahatsızlıkların ve alerjik durumların tedavisinde yararlı olmaktadır. Bu nedenle birçok Avrupa ülkesinde keçi sütünden yapılan mamuller özel sağlık dükkânlarında (Health Shop) özel fiyatlarla satılmaktadır.
- Keçi sütü genellikle diğer sütlerden daha az mikroorganizma içerir. Ayrıca kokusuz ve beğenilen özellikte keçi sütü üretilebilir ve üstün nitelikli değerli süt ürünlerine işlenebilir.

Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli, uzun yıllardan bu yana bölgemizde etlik tavuk ve hindi yetiştirmede başarıyla uygulanmaktadır. Sözleşmeli keçi sütü üretiminde de bu yetiştiricilik modeli uygulanacak olup projemiz kapsamında Saanen ve saflaştırılmakta olan Saanen melezi hayvanlar kullanılacaktır.

Üretim

Üretim

